

СВЕТОЛИКИОТ ОРАТОР АРХИЕПИСКОПОТ ОХРИДСКИ И МАКЕДОНСКИ Г.Г.МИХАИЛ БЕШЕ ИКОНА НА АРХИЈЕРЕЈ

Додека беше жив, тој беше столбот на Македонската православна црква, неосвоива тврдина, чие беседење го возвишуваше и го устолечуваше неговото име, Архиепископ Охридски и Македонски Г.Г. Михаил, да биде рамо до рамо со Божјите ангели и нивната Исусова песна. Затоа, беше мошне ценет и разбирлив, но и секогаш Македонец, патриот во душата, поради што ја вкуси затворската храна и онака земски кажано ги издржа сите човечки искушенија за да посведочи дека му остана верен на Бога и на својата мајка - Црквата. Македонскиот народ и верниците, Неговото Блаженство Г.Г. Михаил, четвртиот блажено упокоен Архиепископ на МПЦ, го паметат по неговото ораторство, кое секогаш го издигнуваше над сите архијереји. Беше начитан и образован човек, иако не сакаше да ги чита своите богослужбени слова (пораки), но затоа умеше да влезе под кожа, да се втренчи во душата на македонскиот народ, кој кроце по кроце доживеа заедно со него да ужива во плодовите на независноста на Република Македонија.

■ Пишува:
Кокан СТОЈЧЕВ

ОБИЧНА НУЛА

"Има моменти кога човек не може да зборува. Моето срце е полно со чувство на одговорност. Но, само едно ќе кажам, сам не значам ништо без моите браќа архијереји - митрополити на Македонската православна црква. Јас без нив сум обична нула. Само со бројката шест



ДЕДОТО МИХ ЗАТВОР ПОР ДУХОВНА И

"Тој не престана да говори дека МПЦ како возобновена Охридска архиепископија е мајка на СПЦ, и нема што да бараме од ќерката да ја признае мајката, па да ни даде признание итн. Тоа не престануваше да го говори пред сите, дури и при доаѓањето на разни делегации или амбасадори, конзули. Дедото не читаше беседи, тој за себе велеше дека е најлошиот читател или читач на слова, дури и кога мораше нешто да направи со читање тоа го одбегнуваше. Тој дури и своето слово при интронизацијата не го прочита, туку го изговори, иако можеше да го чита", вели секретарот на Синодот на МПЦ, Ратомир Грозданоски.

јас значам нешто. Верувам дека во најскоро време бројот на архијерејите во нашата Црква ќе се умножи зашто стадото ни е големо, а пак овчарите сме малкумина. Господ нека ни помага".

Оваа негова максима сите ја сфатија, бидејќи го возобнови работењето на Светиот архијерејски синод на МПЦ, но истовремено ги слушаше своите браќа за да придонесе во нивниот растеж, а уште повеќе за сплотеноста во Црквата. Затоа, по чин беше највисок во јатото, но и помал од маково зрно, бидејќи соборски ги донесуваше значајните одлуки за животворноста на МПЦ. Поради тоа, досега е ненадминат и секогаш на официјалните документи и соопштенија на МПЦ не се срамеше да се потпишува: Архиепископ Охридски и Македонски Г.Г. Михаил. Неговиот пример треба да се применува, а не да се одбегнува црковното титулирање при потпишувањето на македонските црковни документи.

Дедото Михаил бил роден на 20.3.1912 година во Ново

вањето на основното образование, во 1927 година се запишал на Битолската богословија. Во 1932 година заминал на студии во Белград, на Богословскиот факултет, кој го завршил во 1936 година. По отслужувањето на воената обврска, дедо Михаил бил вероучител во штипската гимназија, а во 1938 година, по парламентарните избори, по казна бил преместен во Ужице. На почетокот на 1941 го

дина го положил државниот професорски испит на тема: "За слободата на човековата волја, од богословски, филозофски и од психолошки аспект". За време на Втората светска војна бил парохиски свештеник во штипската соборна црква "Свети Никола" и хонорарен вероучител во гимназијата. Учествовал во народноослободителната борба, на почетокот бил во заднината, а при крајот на

војната бил коптиран за член во АСНОМ и се наоѓал во селото Горно Врановци при Главниот штаб. Пред крајот на војната говорел на митинзите во Прилеп, Битола, Велес и во други градови, во својство на пратеник на Народното собрание, а бил и претседател на Народниот фронт за штипската област, и претседател на Иницијативниот одбор за организирање Македонска православна црква и обновување на Охридската архиепископија. Патувал низ Македонија, ги образувал духовните одбори наместо дотогашните архијерејски намесништва и, заедно со протојерејите Кирил Стојанов и Никола Апостолски, го организираат одржувањето на Првиот црковно-народен собир во Скопје на 3, 4 и 5 март 1945 година, на кој присуствувале 300 учесници, свештеници и мирски лица. Тогаш едногласно била донесена одлуката за возобновување на Охридската архиепископија и за создавање нејзина законска наследничка, Македонска православна црк-

"Дедо Михаил беше икона на архијереј. За него можам да речам дека беше дури и светолик човек. Човек со лик на свет човек, светец. Божјата благодатна сила во него беше преизобилна и таа зрачеше во секој допир со него, интелектуален, духовен и богослужителен. Дури и во наједноставниот административен допир, човек како и да се доближеше до него ќе се почувствуваше зрачењето на Божјата светлина. Тој беше премудар старец, и се радувам што имав можност и шанса да бидам во периодот на неговото архипастирување, да бидам негов близок соработник, а за себе си велам дека, покрај завршените постдипломски студии, докторат и итн., најважниот универзитетски, духовен престиж и постигнување за мене беше работењето со Архиепископот Михаил", истакнува Грозданоски.

АИЛ ОДЛЕЖАЛ 6 ГОДИНИ АДИ МАКЕДОНСКАТА НАЦИОНАЛНА КАУЗА

Село, Штип. Потекнувал од православни и побожни родители, Панче и Санда. Во детството бил воспитуван во патриотски, православен, македонски дух. Неговата мајка му развила силна љубов кон светата православна вера, насочувајќи го редовно да ги посетува богослужбите, а во слободните часови постојано бил во новоселската црква "Св. Богородица". По завршу-



ва. Набрзо потоа, поради цврстите идеи за национална, социјална и духовна слобода на македонскиот народ и за негово обединување, тогашната власт го лишила дедото Михаил од слобода и го осудила на затворска казна. По шест месеци бил ослободен, но во 1948 година повторно бил уапсен, осуден на 5,5 години затворска казна која ја издржал до послед-

ниот ден. Повеќе пати од него било побарано да се откаже од свештеничкото служење, но тој останал непоколеблив и продолжил да служи како свештеник во Скопје. Во 1966 година бил испратен да богослужи и да го проповеда Христовото Евангелие меѓу нашите сонародници во Мелбурн, Австралија. Во првата македонска црква, надвор од татковината, "Свети великомаченик Ѓорѓи Чудотворец", престојувал и неуморно работел на организирањето и формирањето на повеќе црковни општини, а учествувал во изградбата на македонски цркви ширум Австралија. Тој постојано патувал и ги посетувал нашите сонародници. Тамошните но-

повардарски митрополит, но и на подготовките за отворање Богословски факултет, каде бил еден од првите професори и предавал повеќе предмети: англиски јазик, вовед во теологијата и омилитика - црковно говорништво, патрологија, аскетика, пастирско богословие. За овие предмети напишал скрипти по кои денес работат помладите професори. Во периодот кога работел на Факултетот тој имал активен црковен живот, при што редовно богослужел и проповедал во скопските цркви. Бил редовен предавач во групата за верско просветување при скопската црква "Света Петка". За архијереј бил хиротонисан на 25.12.1988 година. Избо-

"Дедо Михаил самиот кажуваеше една вистина, сите би сакале да живеат долго ама никој не сака да биде старец, иако тој ја говореше таа реалност, самиот не можеше да сфати дека старее. Тој сакаше да се претстави дека долго живее и секогаш има уште многу сила во него. Сакаше сè, молеше и бараше, но тој замина од овој свет не мислејќи дека тогаш ќе замине. Имаше желба да го дочека двеилјадигодишното Христово рождество, за него оваа година значеше многу. Но, ете Господ не му го даде".

винари дедото Михаил го нарекувале "македонскиот свештеник што лета". По формирањето на Американско-канадската и Австралиската епархија, тој ја вршел должноста архијерејски заменик за Австралиската епархија. Во 1969 година ги претставувал сите православни цркви на заседанијата на Англиканско-православното здружение во Лондон, каде одржал повеќе предавања за православието и екуменизмот. Од Австралија се вратил при крајот на 1970 година и бил назначен за ректор на Македонската православна богословија, каде предавал англиски јазик, омилитика и пастирско богословие. Во 1972 година бил генерален секретар на Македонската архиепископија и главен и одговорен уредник на "Весник", службен весник на МПЦ. Зборувал англиски, француски, руски, а се служел и со повеќе живи класични јазици. Работел заедно со тогашниот

рот за архиепископ на нашата света Црква го затекнал како епархиски архијереј, Митрополит повардарски.

БОЛНИ СОСТОЈБИ

Во 1993 година дедото Михаил беше избран за Архиепископ.

"Штом по Божја промисла македонскиот народ доби сопствена држава и со референдумот обезбеди целосна независност од југословенската куќа, веднаш требаше да се претстави овој македонски народ во јавноста. Требаше да се докаже во светот, овде и насекаде, дека овој народ има своја државотворност, има своја историја, има своја црква, и дека тоа требаше јасно, гласно и на убав начин, многу убедливо да се каже. И тогаш, Бог ни го испрати гласноговорникот и го постави за поглавар на Светиклиментовиот трон, најмоќниот оратор и беседник од поновата исто-



рија, Архиепископот Г.Г. Михаил", истакнува секретарот на Светиот архијерејски синод на МПЦ, Ратомир Грозданоски.

Неговото Блаженство Г.Г. Михаил бил надлежен и за Американската епархија. Таму успеал да ги надмине сите спорови, а Американско-канадската епархија заживеала со полн црковен живот.

"Имаше болни состојби - вели Грозданоски - кои требаше да се лекуваат, а тој најде начин. Беше човек кој знаеше да направи духовна осмисла, а бев присутен на многу тешки состаноци. Во една прилика во Торонто, во Мисисага, настанаа силни обвинувања, едни против други. Заврши таа епизода, продолжија други обвинувања, кои излегоа од своите рамки. Се обвинуваа внатре меѓу себе, а почнаа и против другите во соседството. Почнаа против целата црква, а го обвинуваа и него и тоа со лични навреди и обвинувања. Чо-

векот молчеше и на крај стана и рече: 'Јас многу пати сум бил на суд и во затвор, но вака навредливи, толку горчливи обвинувања не сум слушнал од силни непријатели на црквата, на верата и на архиепископот. Жал ми е што тоа го слушам од мои луѓе, а не од туѓинци, туку од верници декларирани во Црква и во свој духовен пастир'. Знаеше да го истрпи тоа, да не истрагира во духот на нивната кавга. Тој умееше да ги истрпи и да ги придобие сите, беше духовна роска. Таму ниту еден човек не беше исфрлен надвор од црквата. Сите си го најдоа своето место. Со трпение и со разбирање, фала му на Бога, се средија работите во оваа епархија", вели Грозданоски, кој потенцира дека дедото Михаил не успеал да отпатува во Австралија, бидејќи не сакал да биде пречекан од едни, туку од сите Македонци - верници. Во 1999 година замина кротко во Небесното царство.